

40. Sun F.J. Decreased gastric bacterial killing and up-regulation of protective genes in small intestine in gastrin-deficient mouse / F.J. Sun, S. Kaur, D. Ziemer // Dig. Dis. Sci. – 2003. – Vol. 48. – P. 976–985.
41. The Broad Street pump revisited: response of volunteers to ingested Cholera vibrios / R. B. Hornick [et al.] // Bull. N. Y. Acad. Med. – 1971. – Vol. 47. – P. 1181–1191.
42. The human gastric bactericidal barrier: mechanisms of action, relative antibacterial activity, and dietary influences / W.L. Peterson [et al.] // J. Infect. Dis. – 1989. – Vol. 159. – P. 979–983.
43. Tryba M. Gastric alkalization, pneumonia and systemic infections: The controversy / M. Tryba, D.J. Cook // Scand J Gastroenterol. – 1995. – Vol. 30. – P. 53–59.
44. Urea protects Helicobacter (Campylobacter) pylori from the bactericidal effect of acid / B.J Marshall [et al.] // Gastroenterology. – 1990. – Vol. 99. – P. 679–702.
45. Van Loon F.P.L. Low gastric acid as a risk factor for cholera transmission: application of a new non-invasive gastric acid field test / F.P.L. Van Loon, J.D. Clemens, M. Shahrier // Journal of Clinical Epidemiology. – 1990. – Vol. 12. – P. 1361–1367.
46. Wickramasinghe L.S.P. Salmonellosis during treatment with ranitidine / L.S.P. Wickramasinghe, S.K. Basu // Brit. Med. J. – 1984. – Vol. 289. – P. 1272.
47. Williams C. Occurrence and significance of gastric colonization during acid-inhibitory therapy / C. Williams // Best Pract Res Clin Gastroenterol. – 2001. – Vol. 15. – P. 511–521.
48. Wingate D.L. Acid reduction and recurrent enteritis / D.L. Wingate // Lancet. – 1990. – Vol. 335. – P. 222.

ЗДОРОВІ ДІТИ – ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

*Толок Ірина Юріївна
м. Полтава*

Анотація. У статті висвітлюється сутність терміну «здоров'язбережувальні технології» та важливість його впровадження у навчально-виховний процес.

Ключові слова: здоров'я, людина, здоров'язбережувальні компетентності, здоров'язбережувальні технології, охорона здоров'я.

Постановка проблеми дослідження. Здоров'я людини – найважливіша життєва цінність, яка є вирішальним чинником соціально-економічного розвитку країни, якості життя та добробуту населення. Від стану здоров'я дітей і учнівської молоді залежить майбутнє країни, генофонд нації, науковий та економічний потенціал суспільства. Виховання здорового покоління з новим, демократичним ставленням до життя, здатного до успішної самореалізації, сьогодні є пріоритетним напрямом державної соціальної, сімейної та освітньої політики.

Тому набуття школярами здоров'язбережувальних компетенцій, формування у них необхідних знань, умінь та навичок з основ здоров'я та їх використання у повсякденному житті, є вимогою часу.

Аналіз досліджень і публікацій. За глибоким переконанням видатного педагога І. Г. Песталоцці, турбота вчителя у вихованні здорових дітей мусить виявлятися в любові до них, а любов – у діяльності. Засобами збереження і зміцнення здоров'я своїх вихованців І. Г. Песталоцці вважав фізичні вправи, оздоровчі ігри та загартовування. [4].

Цікавим напрацюванням К. Д. Ушинського є його поради щодо навчання, формування корисних для здоров'я навичок поведінки. На його думку, гарною звичкою, наприклад, є дотримання особистої гігієни, виконання ранкової гімнастики, дотримання режиму дня і багато іншого, що є «моральним капіталом», а погана звичка – це моральна не виплачена позика», яка паралізує найкращі людські починання і може довести до морального банкрутства (тютюнокуріння, пристрасті до алкоголю тощо).

Визначаючи головні завдання школи, А. С. Макаренковиходив з того, що потрібно виховати здорове покоління, спроможне свідомо, енергійно брати участь у побудові нового суспільства. «Три положення цього принципу: здоров'я, вміння працювати і здатність до боротьби – й повинні нами керувати», – зазначав педагог» [6].

Розвиваючи кращі ідеї світової гуманістичної педагогіки, видатний український педагог-мислитель В. О. Сухомлинський у книзі «Серце віддаю дітям», у розділі «Здоров'я, здоров'я і ще раз здоров'я» стверджує: «Я не боюся ще й ще раз повторити: турбота про здоров'я – найважливіша праця вихователя.

Можна сказати, що кожен з них зробив неоціненний внесок в утвердження основоположного принципу педагогіки – зробити школу центром здоров'я, адже набуття шкільних знань ціною здоров'я дітей нікому не потрібне і визначає мету дослідження.

Метаданой статті полягає у теоретичному обґрунтуванні важливості впровадження

здоров'язберігаючих технологій у навчально-виховний процес.

Виклад основного матеріалу. За останнє десятиріччя чітко спостерігаються такі фактори, які впливають на стан здоров'я учнів, а саме: зростання навчального навантаження, вільний час діти все більше проводять за переглядом фільмів, за комп'ютерними іграми. Усе це призводить до гіподинамії, порушення постави, порушення зору.

Поняття, «здоров'язберігаючі технології» об'єднує в собі всі напрями діяльності загальноосвітнього закладу щодо формування, збереження та зміцнення здоров'я учнів.

Під здоров'язберігаючими технологіями вчені пропонують розуміти:

- сприятливі умови навчання дитини в школі (відсутність стресових ситуацій, адекватність вимог, методик навчання та виховання);
- оптимальну організацію навчального процесу (відповідно до вікових, статевих, індивідуальних особливостей та гігієнічних норм);
- повноцінний та раціонально організований руховий режим.

Впровадження здоров'язберігаючих освітніх технологій пов'язано з використанням медичних (медико-гігієнічних, фізкультурно-оздоровчих, лікувально-оздоровчих), соціально-адаптованих, екологічних здоров'язберігаючих технологій та технологій забезпечення безпеки життєдіяльності.

Грамотно складений розклад уроків, використання вчителями на уроках та на перервах прийомів рухової активності, нейтралізації стресів, організації гарячого харчування, зв'язок навчального матеріалу з життям, озброєння учнів валеологічними та екологічними знаннями – це повсякденна діяльність школи. Ефективність позитивного впливу на здоров'я школярів різних оздоровчих заходів визначається не хаотичністю методів, а системною роботою за всіма напрямками. Практика показує, що процес формування свідомого ставлення до власного здоров'я потребує обов'язкового поєднання інформаційного й мотиваційного компонентів із практичної діяльності учнів, що сприятиме оволодінню дітьми необхідними здоров'язберігаючими вміннями і навичками.

Діяльність учителя щорочно повинна бути орієнтована на формування в дітей стійкої позиції, що передбачає визначення цінності здоров'я, почуття відповідальності за збереження й зміцнення власного здоров'я, поглиблення знань, умінь та навичок, пов'язаних з усіма складовими здоров'я (фізична, соціальна, психічна, духовна). Формування в учнів компетентного ставлення до власного здоров'я неможливе без реалізації всіх складових здоров'я.

Впровадження здоров'язберігаючих технологій потребує від учителя, по-перше, не допускати перевантаження учнів, визначаючи оптимальний обсяг навчальної інформації та способи її надання, враховувати інтелектуальні та фізіологічні особливості учнів, індивідуальні мовні особливості кожного учня. Намагатися планувати такі види роботи, які сприяють зниженню втоми. Здоров'язберігаючі технології передбачають: зміну видів діяльності, чергування інтелектуальної, емоційної, рухової видів діяльності; групової й парної форм роботи, які сприяють підвищенню рухової активності, вчать вмінню поважати думки інших, висловлювати власні думки, правилам спілкування; проведення ігор та ігрових ситуацій, нестандартних уроків, інтегрованих уроків. В учнів розвинута інтуїтивна здатність відчувати емоційний стан учителя, а тому з перших хвилин уроку треба створити середовище доброзичливості, позитивного емоційного налаштування. Слід пам'ятати, що психологічний стан і психологічне здоров'я вчителя впливає і на фізичне здоров'я учнів.

У зв'язку з вищезазначеними факторами, збереження та зміцнення здоров'я дітей є одним із головних завдань соціально-освітніх програм нашої держави. Для розв'язання даного завдання необхідно сформулювати у школярів стійку мотивацію до здорового способу життя, впроваджувати інноваційні зміни у змісті та організації діяльності навчальних закладів, які повинні бути тісно пов'язані із проблемою збереження та зміцнення здоров'я всіх учасників освітнього процесу.

Охорону здоров'я дітей можна назвати пріоритетним напрямком діяльності всього суспільства, оскільки лише здорові діти в змозі належним чином засвоювати отримані знання і в майбутньому здатні займатися продуктивно-корисною працею.

Сучасна освіта характеризується широким впровадженням технологічного підходу. І це є об'єктивним процесом, новим етапом в еволюції освіти, на якому будуть переглянуті підходи до супроводу і забезпечення процесу природного розвитку дитини.

Висновки. Отже, сучасний урок має бути здоров'язберігаючим, здоров'яформуючим, здоров'язміцнюючим, спрямованим на формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя, учити культури здоров'я на засадах розвитку життєвих навичок. Такий підхід до сучасного уроку зобов'язує вчителя бути взірцем здорової людини.

Тільки в тісному взаємозв'язку з учнями, батьками, медичними працівниками, практичними психологами, соціальними педагогами, усіма тими, хто зацікавлений у збереженні і зміцненні здоров'я дітей і молоді, педагоги спроможні створити здоров'язберігаюче освітнє середовище.

Перелік використаних джерел:

- 1.Бойченко Т. Валеологія – мистецтво бути здоровим // Здоров'я та фізична культура. – 2005. - №2 с.1-4
- 2.Вашенко О. Свириденко С. Готовність вчителя до використання здоров'язберігаючих технологій у навчально-виховному процесі // Здоров'я та фізична культура. – 2006. №8 – с. 1 – 6.
- 3.Воронцова Т. В. Навчання здоровому способу життя на основі життєвих навичок / Т. В. Воронцова, В. С. Пономаренко. – К. : Просвіта, 2007. – 246 с.
- 4.Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: Методичний посібник. Автор-укладач.: О. Пошетун. Л. Пироженко. – К.: А.П.Н.; 2002 – 136 с.
5. Концепція формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя дітей і молоді – Наказ МОН України № 605 від 21.07.2004 р.
6. Никифорова Н. Інноваційне середовище як фактор розвитку особистості. Директор школи. – 2008. – №9.
7. Таранова О., Чехал Г. Здоров'язбережувальний освітній простір. Завуч. – 2008. - № 19-20.

АЛКОГОЛЬ ЯК ФАКТОР СОЦІАЛЬНОЇ НЕБЕЗПЕКИ ДЛЯ ЛЮДИНИ

*Шморгун Інна Віталіївна
м. Полтава*

Анотація. У статті проаналізовано зв'язок алкоголю та соціальної безпеки людини. Досліджено вплив алкогольних речовин на організм людини та його соціальних наслідків.

Ключові слова: соціальна небезпека, алкоголізація, алкогольне сп'яніння, злочинність.

Вступ. Формування засад ринкової економіки (перехідний період) створило в Україні принципово нову соціальну та економічну ситуацію. Зараз все більшого значення набуває поділ суспільства за рівнем та джерелом багатства, наявністю чи відсутністю приватної власності. Саме прибуток і форма його отримання стають головним структуротворчим чинником українського суспільства, що свідчить про становлення в Україні ринкових відносин та первинного капіталізму. Водночас набувають сили і негативні чинники: формування нової соціальної диференціації та відповідних критеріїв її оцінки свідчить про нездорові відносини у суспільстві; надто різкий поділ на бідних та багатих; процеси збіднення та збагачення мають деформований характер.

За таких обставин різко зростають форми та розміри соціальних відхилень (злочинність, самогубство, наркоманія, проституція тощо). Ці та багато інших форм збоченої поведінки в умовах занепаду системи соціального контролю стали загрозливими для суспільства.

Постановка проблеми. В сучасних умовах традиційні причини, які штовхають людей на порушення соціальних норм, доповнюються, посилюються і ускладнюються кризовими явищами в економіці, соціальною нестабільністю, антиморальністю та правовим нігілізмом. Пияцтво, алкоголізм залишаються в Україні вкрай складною і соціально занедбаною проблемою.

Проблема вжитку алкоголю дуже актуальна у наші дні. Зараз споживання спиртних напоїв у світі характеризується величезними цифрами. Від цього страждає все суспільство, але в першу чергу під загрозу ставиться підрастаюче покоління: діти, підлітки, молодь, а також здоров'я майбутніх матерів. Адже алкоголь особливо активно впливає на організм, що не сформувався, і поступово руйнує його.

Літературний огляд. У цьому напрямі працювали Ю. В. Александров, Ю. В. Баулін, Т. А. Богомоллова, А. А. Габіані, В. О. Глушков, О. М. Джуза, А. П. Закалюк, І. П. Лановенко, В. Г. Лихолоб, Н. Ю. Максимова, П. П. Михайленко, А. А. Музика, В. Я. Тацій, А. М. Ухаль, М. С. Хрупа, Є. В. Фесенко, В. І. Шакун, А. П. Шеремет, С. С. Яценко, О. М. Гумін, та інші. Разом з тим стрімкий розвиток соціально-економічних процесів, їх глобалізація, розширення міжнародних зв'язків призвели до істотних змін в суспільстві, і проблема алкоголізації потребує нових підходів у її вирішенні.

Мета статті полягає в тому, щоб вивчити проблему алкоголізму, як фактору соціальної небезпеки та виявити найбільш адекватні шляхи її вирішення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Початок ХХІ століття в Україні, як і в ряді